

Arkivlov på høring

Helga Hjorth, Kulturdepartementet

Arkivforbundet 19. november 2021

Høringsnotatet – en etappe på veien

- NOU 2019:9 "Fra kalveskinn til datasjø"
- Arkivlovutvalget utredet, grublet og laget lovutkast
- Departementet har skrevet høringsnotat med lovforslag
- Neste dokument for tur er Prop.L – lovproposisjon til Stortinget
- Frist for høringsinnspill: 14. januar 2022

NOU 2019:9 + høringen som grunnlag for forslaget

- Begeistret mottakelse – *modig, moderne, fremoverlent*
- Grundig beskrivelse av utvikling, problemstillinger og utfordringer
- Går langt i å foreslå konkrete og detaljerte løsninger, delvis basert på ennå ikke utviklet teknologi
- Ikke alle konsekvenser av forslagene var utredet
- Ikke bare begeistring - høstet kritikk i høringen

"Vi ønsker oss en kommentar på ca 20 minutter der vi får høre litt om bakgrunnen for at forslaget ble slik det nå foreligger. Hvordan tenker KUD at disse endringene skal bidra til bedre arkiv for ettertida? Vi er interessert i å høre om hvorfor det legges fram et lovforslag med så små endringer."

Utvalget foreslo store endringer

- Forutsatte betydelige endringer i organiseringen av norsk forvaltning og i den innarbeidete arbeids- og ansvarsdelingen
  - Arkivlov, forvaltningslov, offentlighetslov, forvaltningsutvikling, digitalisering
- Tunge og viktige høringsinstanser hadde innvendinger
- Fordeler og ulemper
- I lys av høringsrunden var vi usikre på om det var veien å gå

så små endringer ... fordi mye er verdt å ta vare på

- Tankegodset og systemet i dagens arkivlov står seg og skal videreføres
  - Arkiveringsplikt
  - Bevaringsplikt
  - Kassasjonsforbud
  - Avlevering
  - Tilsynsregime
  - Bevaring av privatarkiv
- Mulig å oppgradere loven uten å omkalfatre forvaltningen
- En raskere vei til målet

Hvordan regulere "den nye" virkeligheten?

- Målsetting: loven skal ikke utgjøre et hinder, og stå seg i møte med teknologisk utvikling
- Fortsatt en overordnet lov
- Rammer, prinsipper, føringer
- Nærmere, detaljerte regler fastsettes i forskrift
- Et dynamisk regelverk som åpner for at forvaltningen kan fortsette å utvikle seg og ta i bruk ny teknologi

Moderne, digitaliseringsvennlig

Regulerer arkivering – ikke saksbehandling

- Arkiveringsplikt for dokumenter og informasjon som skapes som ledd i arbeidsprosessene
  - Forskrift om hva som skal arkiveres og hva som er tilstrekkelig å arkivere
  - Utvalgets forslag til dokumentasjonsplikter et nyttig utgangspunkt for dette
- Forvaltningens saksbehandling og arbeidsprosesser reguleres ikke i arkivloven
  - Styres av forvaltningsloven og særlover, god forvaltningsskikk, virksomhetsstyring, parlamentarisk ansvar osv
  - Dvs ikke forslag om innføring av nye dokumentasjonsplikter

Lovfesting av arkivfaglige prinsipper

- Kjerneverdier for arkiv
  - At innholdet er uendret
  - At innholdet er anvendbart
  - At opphavet til innholdet er kjent
  - At innholdet står i sin opphavlige sammenheng
- Gjelder uavhengig av teknologi
- Gjelder i alle livsfasene

Forskriftshjemmel – hvordan sikre, ordne og forvalte arkiv

- Hva som skal arkiveres
- Informasjonssystem, funksjonelle krav
- Systembeskrivelser
- Føring av journal eller annen registrering av metadata
- Overføring av arkiv ifm oppgaveoverføring
- Krav til fysisk sikring
- Krav til behandling av personopplysninger
- "mellom anna"

Virkeområdet

- Utvalget foreslo et betydelig utvidet virkeområde:
- De som i dag er omfattet av
  - Arkivloven
  - Forvaltningsloven og offentleglova
  - Som løser lovpålagte oppgaver på vegne av det offentlige
  - m.fl.
- Departementets forslag:
  - Offentlige organer (som i dag)
  - Andre når de treffer enkeltvedtak eller utferder forskrift
  - Andre ihht forskrift

Privatarkiv

- Utvalget foreslo blant annet
  - Lovfesting av fylkeskommunen som fylkeskoordinerende ledd
  - Plikt for offentlig finansierte arkivinstitusjoner til å følge arkivfaglige prinsipper
  - Tilsyn fra Nasjonalarkivet
- Departementet foreslår å videreføre gjeldende rett
  - Frivillighet har og en verdi
  - Har skjedd mye – selv uten lovendringer
  - Det kommunale selvstyret – lovbestemte krav må begrunnes godt
  - Er det hensiktsmessig å la Stortinget sementere en arbeidsdeling?

Oppsummert

- Fortsatt en overordnet lov
- Noe utvidet virkeområde
- Lovfester sentrale plikter og prinsipper
- Tar høyde for at forvaltningen jobber og skaper arkiv digitalt
- Regulering av praktiske, tekniske forhold i forskrift
- En robust lov som står seg i møte med både den teknologiske utviklingen og forvaltningsutviklingen

Høringsfrist: 14. januar 2022

- Med høring av både NOUen og foreliggende høringsnotat vil departementet ha et godt grunnlag for arbeidet med en lovproposisjon
- Gir departementet handlingsrom og -alternativer
- Vi ser frem til innspillene i høringen!